

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 3. 7. 2024

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: 0147/SO/2024

Programová služba: RTVS 24

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo autorizácie vysielania: AT/24

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. 0147/SO/2024 smerujúci voči vysielaniu programovej služby RTVS 24 vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o výsledku preverenia podnetu.

T: 15. 7. 2024

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 3. 7. 2024

Podnet na preverenie č. 0147/SO/2024 zaevidovaný dňa 29. 4. 2024
Podávateľ: právnická osoba
Predmet podnetu: Aktuálne :24
Deň a čas vysielania: 19. 2. 2024 11:00 hod.

Programová služba: RTVS 24
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo autorizácie: AT/24

Dátum: 26. 6. 2024

OBSAH PODNETU:

„V relácii RTVS Aktuálne :24 bol 19. februára 2024 o cca 11:07 hodine naživo vysielaný telefonát redaktorky Jany Obrancovej o protestoch farmárov v Leviciach. Tento telefonát verejnoprávna televízia RTVS pokryla archívnymi zábermi, pričom RTVS v daný čas neuviedla v titulku, že ide iba o ilustračné resp. archívne zábery z protestov v roku 2018, čím účelovo zavádzali a navodzovali v divákoch dojem, že ide o aktuálne zábery z protestov, ktorých sa oproti roku 2018 zúčastnilo možno 5 traktorov.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“):

§ 25 Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný (...)

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Na programovej službe RTVS 24 bol v spravodajskej relácii *Aktuálne :24* odvysielaný príspevok pod názvom *Farmári vyrazili na protestné jazdy*, informujúci o začatí protestov farmárov kvôli politickej situácii v poľnohospodárstve. Podávateľ podnetu uviedol výhrady voči archívnym ilustračným záberom, ktoré boli odvysielané počas telefonického vstupu moderátorky informujúcej o priebehu protestu v meste Levice.

Rada v súvislosti s podnetom požiadala o zaslanie záznamu vysielania predmetného programu, vysielateľ však záznam nedoručil z dôvodu, že v čase vyžiadania záznamu už uplynula 45-dňová lehota na jeho uchovanie. Podnet, ktorý sa týkal programu *Aktuálne :24* odvysielaného dňa 19. 2. 2024, bol doručený dňa 29. 4. 2024 t. j. 70 dní odo dňa odvysielania. Na základe uvedenej skutočnosti sme predmetnú reportáž zmonitorovali z webového archívu vysielateľa.

Z hľadiska obsahu a typu programu - spravodajská relácia -, berúc do úvahy výhradu podávateľa voči jej neobjektívnosti sme namietaný obsah analyzovali podľa **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.:**

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný (...)

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahŕňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

Táto povinnosť vysielateľa sa vzťahuje na každý jeden spravodajský program alebo program aktuálnej publicistiky osobitne, objektívnosť a nestrannosť musí byť teda zabezpečená v rámci jedného programu. Rada v rámci svojej kompetencie posudzovať zabezpečovanie objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky posudzuje každý jeden takýto program osobitne a jednotlivo, a z celkového obsahu relácie v zmysle vyššie uvedených kritérií objektivity.

Výhrada podávateľa podnetu smerovala voči ilustračným záberom vysielaným počas telefonického vstupu redaktorky RTVS 24, ktoré údajne účelovo zavádzali a navodzovali v divákoch dojem, že do protestu v Leviciach sa zapojilo väčšie množstvo protestujúcich, než aké sa zapojilo v skutočnosti. V danej súvislosti uvádzame.

Príspevok pod názvom *Farmári vyrazili na protestné jazdy* mapoval aktuálnu situáciu protestujúcich poľnohospodárov v Bratislave, vo Zvolene, v Leviciach a v Prahe. Vyslaní redaktori v týchto mestách informovali o príčinách štrajku, požiadavkách protestujúcich farmárov, podrobnejšie mapovali dopravnú situáciu, informovali o trasách pohybu farmárov, predpokladanej účasti na protestoch, časoch ich konania a pod. Ako prvé boli tmočené výhrady farmárov z Bratislavy. Redaktorka B. Šišoláková informovala o mieste stretu, smerovaní kolóny protestujúcich farmárov a ich požiadavkách. Následne vysielateľ mapoval protest vo Zvolene. Redaktor uviedol, že v meste sa stretlo niekoľko desiatok poľnohospodárov a o ich požiadavkách sa porozprával s farmárom D. Miterom. Prostredníctvom redaktorky Jany Obrancovej priblížil protest v Leviciach. Tá popísala aktuálnu situáciu v meste, uviedla aktuálne počty a odhady protestujúcich, informovala o chystanom pohybe protestujúcich farmárov a časoch trvania protestu. Ďalším opýtaným v reportáži bol Andrej Gajdoš, výkonný podpredseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Reagoval na otázku, prečo sa SPPK nespojila s protestujúcimi farmármi, informoval o chystanom proteste organizovanom SPPK, uviedol, v ktorých mestách a na ktorých miestach sa budú protesty konať, kto sa do štrajku zapojí. Upriamil tiež pozornosť na ďalší protest organizovaný najväčšou organizáciou zastrešujúcou všetkých poľnohospodárov v rámci Európskej únie Copa-Cogecou. V závere príspevku pražská spravodajkyňa Katarína Vítková priblížila atmosféru protestujúcich farmárov v susednom Česku.

Ilustračné zábery boli v príspevku odvysielané viackrát. V prípade živých vstupov kamery snímali predovšetkým aktuálnu situáciu na protestných zhromaždeniach, ktoré vysielateľ pokrýval svojimi redaktormi. V iných častiach reportáže – napr. v úvodnom vstupe moderátora, počas vyjadrenia farmára J. Jelena, podpredsedu SPPK A. Gajdoša a redaktorky J. Obrancovej boli použité archívne zábery, ktoré ilustrovali a dopĺňali kontext príspevku s témou celoslovenského protestu farmárov. V prípade telefonického rozhovoru J. Obrancovej informujúcej o proteste v Leviciach, na ktorom nebol prítomný televízny štáb, boli v obraze nasnímané ilustračné snímky poľnohospodárskych mechanizmov bez konkrétnejšieho určenia miesta ich výskytu, ako aj zábery, z ktorých bolo možné určiť, že išlo o protesty farmárov konaných v Bratislave (pozri v časti Prepis/popis).

K výhradám podávateľa podnetu vo veci ilustračných záberov, ktoré mali účelovo zavádzať a vyvolať u divákov dojem, že do protestu sa zapojilo väčšie množstvo protestujúcich ako v skutočnosti, uvádzame, že moderátorka vo svojom vstupe o. i. uviedla nasledovné.

J. Obrancová

„Dobrý deň, tak situácia v Leviciach je zatiaľ naozaj pokojná a v podstate tie protesty tu by mali odštartovať napoludnie, teda o dvanástej hodine, teda o necelú hodinu. My sme už na mieste, kde sa teda dohodli traktoristi, že sa stretnú, v takej okrajovej časti mesta. Zatiaľ prišli traja, ale naozaj do tej dvanástej hodiny je ešte ďaleko. S tým, že očakáva sa, že budú tu desiatky traktorov. Uvidíme, ako to napokon dopadne.“

Divák bol počas telefonického vstupu redaktorky konfrontovaný nielen s vyššie spomenutými archívnymi ilustračnými zábermi, ale bol primárne informovaný o aktuálnej situácii v Leviciach - o aktuálnom počte troch protestujúcich traktoristov, o tom, že sa očakáva, že do dvanástej hodiny by mohli prísť desiatky traktorov, a že sa ešte len uvidí, ako to s účasťou na proteste napokon dopadne. Z použitých archívnych snímok so siluetami rieky Dunaj, Starého mosta či Mosta SNP v Bratislave bolo zrejme, že nešlo o aktuálne zábery z Levíc, ale o ilustračné zábery z protestov konaných v Bratislave. Ich účelom bolo podľa nášho názoru ilustrovať obsah reportáže v kontexte štrajku farmárov a nie podať zavádzajúcu či klamlivú informáciu navodzujúcu dojem, že do protestu sa zapojilo väčšie množstvo protestujúcich, ako sa ho zúčastnilo v skutočnosti. Sme toho názoru, že vzhľadom k obsahu výpovede redaktorky a kontextu celého príspevku nebolo nevyhnutné vysielateľom podávané archívne ilustračné zábery bližšie konkretizovať. Zo vstupu redaktorky jednoznačne vyplynulo, koľko traktoristov je na proteste prítomných, aké sú predpokladané odhady účastníkov protestu a odznela aj informácia,

že sa ešte len ukáže, ako to s účasťou *napokon dopadne*. Divák tak nebol uvedený do omylu, ani mu nebola zámerne podsúvaná „zavádzajúca“ ilustračná informácia, podľa podávateľa podnetu navodzujúca dojem vyššej účasti. Ako bolo spomenuté, archívne zábery boli v príspevku zverejnené viackrát, ich zaradenie malo podľa nášho názoru za účel názornejšie ilustrovať, že obsahom príspevku bol štrajk farmárov, ktorý divákovi z miest protestov prostredníctvom svojich vstupov sprostredkúvali vyslaní redaktori RTVS 24.

Podľa nášho názoru boli princípy objektívnosti a nestrannosti príspevku dodržané. Spravodajský príspevok bol aktuálny, vecný, transparentný a vyvážený, spĺňal kritériá objektivity kladené na zabezpečenie objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedeného sa domnievame, že odvysielaním príspevku *Farmári vyrazili na protestné jazdy* v relácii *Aktuálne :24* zo dňa 19. 2. 2024 nedošlo k porušeniu **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.** Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. 0147/SO/2024)

Monitorované vysielanie: Aktuálne :24

Deň vysielania: 19. 2. 2024

Čas vysielania: 11:00 hod.

Vysielanie bolo monitorované z webového archívu vysielateľa.

časy na lište prehrávania o cca: 00:31

Headline - Na Slovensku sa začali protesty farmárov pre kritickú situáciu v poľnohospodárstve. Ruské jednotky v Avdijivke ovládli areál miestnej fabriky, kde sú ukrajinskí vojaci. Ministri zahraničia schválili začatie úniovej námornej misie v Červenom mori. To boli témy aktuálneho spravodajského bloku. Začíname na protestnú nôtu.

Farmári vyrazili na protestné jazdy

Moderátor

„ Na Slovensku sa dnes začali prvé protesty farmárov. Na cesty so svojimi traktormi vyšli najmä členovia menších združení. Podľa nich je poľnohospodárstvo na Slovensku v kritickej situácii a štát s tým nič nerobí. Avizujú pokojné protestné jazdy v regiónoch, najmä v regionálnych sídlach Pôdohospodárskej platobnej agentúry. Protesty sa konajú spravidla medzi desiatou a dvanástou hodinou.“ (zábery na presúvajúce sa poľnohospodárske mechanizmy, bez bližšieho určenia miesta pohybu)

Ján Jelen – predseda združenia vlastníkov pôdy a agropodnikateľov

„Poľnohospodárstvo je momentálne kritická situácia, lebo stretlo sa nám viacej vecí, že nemáme vyplatené priame platby, nevieme predať svoje komodity alebo ich predávame pod cenu, nedosahujeme ani výrobné náklady a vlastne dostávame sa do druhotnej platobnej neschopnosti. Nie sme schopní zaplatiť svojim dodávateľom líziny, úvery a vlastne situácia je vážna a kritická. Pán minister na ne vôbec nereaguje že adekvátne.“ (ilustračné zábery na kombajny a traktory počas žatvy)

Moderátor

„Farmári zo Záhoria sa postupne presúvajú k Pôdohospodárskej platobnej agentúre, kde chcú symbolicky upozorniť na svoje problémy. Situáciu v Bratislave a okolí sleduje redaktorka Barbora Šišoláková.“

B. Šišoláková

„Prajem dobrý deň, tak spomínaní traktoristi alebo farmári, ktorí boli ešte pred malou chvíľou v Stupave sa už teda pohli ďalej a postupne smerujú k spomínanej platobnej agentúre. Ako môžete vidieť za mnou, my práve stojíme pred budovou Slovenského pozemkového fondu na Búdkovej ulici. Tento pozemkový fond je všetkým farmárom veľmi dobre známy, pretože ho považujú za jednu z najnefunkčnejších inštitúcií vôbec, ktorá sa týka pôdohospodárstva na Slovensku. Symbolicky chcú prejsť práve tadiaľto, pretože chcú upozorniť na to, že stále na Slovensku chýba napríklad register užívacích vzťahov smerom k pôde. Čo znamená, čo znamená aj to, že to komplikuje vyplácanie spomínaných priamych platieb na Pôdohospodárskej platobnej agentúre. Rovnako chcú pripomenúť, že Slovenský pozemkový fond nastavuje kritériá pre užívanie štátnej pôdy diskriminačne. Následne, keď prejdú tadiaľto, my ich aktuálne čakáme, tak sa presunú k Pôdohospodárskej platobnej agentúre, kde chcú zase poukázať na to, že skutočne to vyplácanie priamych platieb je na Slovensku pomalé a v porovnaní s inými európskymi krajinami napríklad Česko alebo Poľsko, tak tam je to vyplácanie priamych platieb rýchlejšie. No a svoju dnešnú cestu ukončia práve na ministerstve pôdohospodárstva, kde sa stretávajú s ostatnými farmármi zo Slovenska. A tam chcú práve poukázať na to, že napríklad vláda nastavila pomoc v podobe odpúšťaní odvodov za zamestnancov v potravinárstve diskriminačne, pretože ak je napríklad samostatne hospodáriaci roľník, tak ten takéto odpustenie mať nebude. Ďalej chcú vládu upozorniť aj na to, aby zaviedla dlho dlhoročne spomínané odpustenie, alebo aby zaviedla finančné nástroje. Znamená to, a oni to aj tak komunikujú, že by malo ísť o nie korupčné opatrenia alebo podporu

pre farmárov napríklad v podobe zvýhodnených úverov, čo by výsostne podporilo ich podnikanie. No a na záver už treba povedať len to, že aj vzhľadom na tie témy, ktoré som spomenula, tak tieto poľnohospodárske združenia dnes komunikujú najmä tie v úvodzovkách domáce pôdohospodárske témy. Protest, ktorý bude vo štvrtok, naopak, komunikuje skôr pravidlá Európskej komisie, ktorá žiada ozeleniť poľnohospodárstvo na Slovensku. Napriek tomu minister pôdohospodárstva považuje dnešné protesty za pomýlené. Podľa jeho slov, tak, ako sa vyjadril na sociálnej sieti, aj tieto argumenty považuje za pseudoargumenty a povedal, že ak chcú protestovať, tak by sa mali pridať k tým štvrtkovým protestom.“ (Slovenský pozemkový fond na Búdkovej ulici, odstavené traktory na záchytnom parkovisku OBI v Lamači v počte cca 5 kusov. Snímané protestné plagáty umiestnené na traktoroch)

Moderátor

„Tolko kolegyňa Barbora Šišoláková. Protestné jazdy farmárov vo Zvolene sleduje redaktor Peter Mutňan.“

Peter Mutňan

„Dobrý deň prajem. Protesty farmárov sa dnes konajú v takmer 20 mestách po celom Slovensku. My sa nachádzame pod Zvolenským zámkom, kde sa stretlo niekoľko desiatok poľnohospodárov. Viac o tomto proteste sa už porozprávam s farmárom Dušanom Miterom. Dobrý deň.“

D. Miter - farmár

„Dobrý deň prajem. Zdravím televíziu.“

P. Mutňan

„Pán Mitera, najprv si teda povedzme, ako prebieha dnešný protest vo Zvolene.“

D. Miter

„Dnešný protest sme zorganizovali v takom znení, že proste budeme čiastočne blokovať komunikácie v meste, tak, by sme neohrozili bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, aby sme povolili prechod záchranných zložiek, ale aby sme ukázali náš problém mladých farmárov, ktorý nie je v poriadku.“

P. Mutňan

„Vidíme tu traktory, vidíme tu kombajny. Kade a kam budete prechádzať cez centrum mesta?“

D. Miter

„Budeme prechádzať cez bočnú časť popri zámku na dva kruhové objazdy, ktoré budeme čiastočne blokovať tak, aby sme neblokovali premávku a dať najavo ľuďom proste, že sme tu aj my malí farmári a treba sa nám trošku aj venovať.“

P. Mutňan

„Koľko sa vás tu dnes stretlo?“

D. Miter

„Dnes sa nás tu stretlo okolo stovky mladých farmárov. Niektorí prišli na strojoch, niektorí prišli s osobnými motorovými vozidlami. Nakoľko situácia je taká, že už niektorí sú v takej zúfalej situácii, že nemajú na samotné PHM.“

P. Mutňan

„Zopakujme si teda hlavné dôvody vašich protestov. Prečo ste sa tu dnes aj v ďalších iných mestách stretli?“

D. Miter

„Hlavné dôvody sú okamžité vyplatenie priamych platieb, najmä zálohových platieb, potom sú ďalej úľavy sociálnych odvodov pre všetkých farmárov a ďalšie a ďalšie, ktoré proste chceme týmto spôsobom pripomenúť, sa týka dajme tomu aj znovu danie do užívania zelenej nafty pre farmárov, nakoľko je to dosť taká položka, ktorá tých farmárov zťažuje.“

P. Mutňan

„Ako dlho plánujete v týchto protestoch pokračovať?“

D. Miter

„Plánujeme dovtedy, kým nám kompetentní nebudú akceptovať naše požiadavky. Chceme samozrejme, aby sme nenarušili nejakú plynulosť premávky aj v meste, tak proste s takým zreteľom na bezpečnosť a počkáme si, ako sa kompetentní vyjadrí. Nie je to chyba, nie je to chyba súčasnej vládnej garnitúry. Je to chyba predstaviteľov predošlej vlády, ktorí si nespĺnili to, čo sľubovali. A teraz dôsledok toho, že tí farmári sú tu v uliciach.“ (zábery na zaparkované traktory a poľnohospodárske mechanizmy pod Zvolenským zámkom v počte cca 6 kusov)

P. Mutňan

„Ďakujem pekne za rozhovor.“

D. Miter

„Ďakujem pekne.“

P. Mutňan

„Ďalšia vlna protestov bude pokračovať vo štvrtok 22. februára, kedy do ulíc vyjdú aj farmári zo Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory.“

Moderátor

„Protesty v Leviciach by mali patriť k tým najväčším. Situáciu tam sleduje Jana Obrancová. Dobrý deň.“

J. Obrancová – redaktorka (naživo, telefonický rozhovor)

„Dobrý deň, tak situácia v Leviciach je zatiaľ naozaj pokojná a v podstate tie protesty tu by mali odštartovať napoludnie, teda o dvanásť hodín, teda o necelú hodinu. My sme už na mieste, kde sa teda dohodli traktoristi, že sa stretnú v takej okrajovej časti mesta. Zatiaľ prišli traja, ale naozaj do tej dvanásť hodiny je ešte ďaleko. S tým, že očakáva sa, že budú tu desiatky traktorov. Uvidíme, ako to napokon dopadne. No a tie by mali po dvanásť hodín vlastne spraviť takú protestnú jazdu mestom Levice, kde by mali prechádzať priamo centrom mesta, okolo námestia, popred Mestský úrad, odtiaľ vlastne na výpadovku smerom do neďalekého mesta Tlmače, kde by sa mali pred strojárskym závodom otočiť a vrátiť sa naspäť do Levíc a prejsť popri regionálnom sídle Pôdohospodárskej platobnej agentúry. Celá táto akcia by mala trvať asi dve hodiny a bude sa konať v podstate aj za účasti polície, ktorá bude tú kolónu traktorov sprevádzať, a teda usmerňovať aj dopravu. No a tie dôvody už odzneli aj v príspevkoch od kolegov. Sú rovnaké a je to teda najmä to, že chcú poukázať na kritickú situáciu v poľnohospodárstve.“ (1. zábery na poľnohospodárske mechanizmy bez bližšieho určenia miesta pohybu, 2.,3. zábery na poľnohospodárske mechanizmy zhromaždené v Bratislave pod Starým mostom, 4.,5. kolóna smerujúca cez Staromestskú ulicu smerom k Mostu SNP v Bratislave, záber na Most SNP a po ňom prechádzajúcu kolónu, 6. zábery na mechanizmy v bližšie neidentifikovateľnej časti mesta, 7. zábery na traktor počas orby, 8. zábery postupujúcej kolóny traktoristov bez bližšieho určenia miesta pohybu)

Moderátor

„Na linke je Andrej Gajdoš, výkonný podpredseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Dobrý deň.“

A. Gajdoš - výkonný podpredseda SPPK

„Prijemný dobrý deň.“

Moderátor

„Zatiaľ čo menšie farmárske spolky organizujú protesty, dnes vaša komora ohlásila protest na štvrtok. Prečo ste sa nespojili?“

A. Gajdoš

„Tak tých dôvodov, tých dôvodov je viacero. Nekládol by som otázku, prečo sme sa nespojili. Skôr ide o nejaké nezosúladenie práve kvôli tomu, že my sme avizovali, že my plánujeme urobiť protesty, ktoré budú apelovať na tú situáciu, ktorá je za posledné týždne v celej Európe, to znamená európskych farmárov, či už sú v Nemecku, v Španielsku, Taliansku, Grécku alebo vo Francúzsku. A ten termín musel byť a bol dohodnutý v rámci rokovaní krajín Visegrádskej štvorky minulý týždeň v pondelok, utorok vo Varšave. Takže pokiaľ tieto ostatné združenia ohlásili svoj termín na devätnásteho ešte predtým, ako by sme vôbec rokovali s kolegami z Čiech, Maďarska a Poľska, tak museli sme sa prispôbiť aj ich možnostiam, nakoľko Maďari už majú nejaké protesty za sebou, Poliaci permanentne protestujú. Museli sme sa prispôbiť a nájsť spoločný termín, ktorý každému vyhovuje. A ten padol na toho dvadsiateho druhého, čo je tento týždeň vo štvrtok.“

Moderátor

„Aby sme v tom mali jasno, dnešný protest podporujete?“

A. Gajdoš

„Mnoho tých bodov, ktoré aspoň som mal možnosť vidieť dnešní farmári, ktorí sú dnes v uliciach, sa prelína aj s našimi požiadavkami, takže samozrejme, že podporujeme. Skôr si všímam za posledné obdobie, že sú nejaké náznaky toho, ako keby politici alebo aj nebudaj médiá chceli medzi nás nejaký klin vraziť. Myslím, že s týmto sa nestotožňujeme a do tejto hry sa nedáme ani zatiahnuť.“

Je poľnohospodár ako poľnohospodár, či už je mladý alebo starší, alebo väčší alebo menší, tie problémy máme, máme rovnaké. Takže samozrejme v tých bodoch, s ktorými sa stotožňujeme, aj s kolegami, ktorí sú teraz v uliciach, tak tam sa vieme zosúladiť. Sú, samozrejme, sú, samozrejme, body, s ktorými nie celkom sa stotožňujeme aj my, ako sú napríklad tie sociálne odvody pre všetkých, pretože logicky, pokiaľ je niekto súkromne hospodáriaci roľník a nezamestnáva žiadnych zamestnancov u seba, tak nemôže žiadať ani nejaké úľavy na tých sociálnych odvodoch, pretože neplatí odvody. Takže ťažko žiadať aj úľavy."

Moderátor

„Pán Gajdoš, keď ste spomínali to vrážanie klinov, predseda združenia mladých farmárov na Slovensku v našom vysielaní povedal, že SPPK je vlastne jedna ruka s vládou. Je tomu tak?“

A. Gajdoš

„Určite tomu tak nie je a na druhej strane ja som počul vyjadrenia, že či už mladí farmári alebo združenie agropodnikateľov sú zase jedna ruka s opozíciou. Nevidíme to ani my tak, že by boli s opozíciou a nie sme ani jedna ruka so súčasnou vládou koalíciou. Myslím si, že sú to len také hry, ktoré nemajú nejaké opodstatnenie. My tú nespokojnosť vyjadrujeme už dlhšie. Vid' napríklad protesty v Bruseli, ktoré sme organizovali a teraz v podstate to, čo sa začalo diať vo Francúzsku, v Nemecku, v ostatných krajinách. My sme sa len pripojili, spojili sme sily s ostatnými krajinami V4 plus Litva, Lotyšsko, dokonca cez víkend našim požiadavkám vyjadrilo podporu aj Rumunsko a Bulharsko. Takže nie sú to nejaké politicky motivované protesty. Je to prirodzený prejav toho, čo nás trápi, kde s čím už dlhodobo bojujeme a kde vidíme, že na tej Európskej komisii ten náš hlas nie je vypočutý. Ja osobne mám za sebou desiatky rokovaní s poslancami Európskeho parlamentu, s Európskou komisiou a keď po tých desiatkach rokovaní nedochádza k nejakej zmene a nepočúvajú nás, čo nám vadí, čo nám prekáža, tak je tu ešte táto forma vyjadrenia svojho názoru. A to je ten protest.“ (odstavené traktory na záchytnom parkovisku OBI v Lamači v počte cca 5. Snímané protestné plagáty umiestnené na traktoroch)

Moderátor

„Hľadajme teda prieniky. Čo vás napriek rozdielom spája? A čo spája farmárov naprieč starým kontinentom?“

A. Gajdoš

„Tak ten základný motív je taký, že pri tých vysokých nákladoch, ktoré momentálne poľnohospodári majú a pri tých nízkych cenách, nedokážu vyrábať so ziskom, ale so stratou. A potom sa deje to, čo sa deje v Nemecku. Keď im idú siahnuť na zelenú naftu, tak už je tá posledná kvapka do pohára a vyštartujú do ulíc. Ale tie požiadavky, aj talianskych, španielskych a ostatných farmárov, ale aj s tými, ktorí sú dnes na Slovensku v uliciach sú podobné. Je to prehnaná byrokracia, čo sa týka spoločnej poľnohospodárskej politiky, kde musia poľnohospodári ovládať znalosti práva, aby vedeli naštudovať jednotlivé dokumenty, musia poznať znalosti nejakej geodetiky, aby vedeli zakresľovať svoje parcely, svoje žiadosti, vyhotovovať dokumentáciu v teréne s presnou lokalizáciou, musia vyplňať rôzne tabuľky, pastevné denníky posielat' a podobné veci, ktoré dneska už hlavne v dnešnej dobe, keď máme elektronicky označované zvieratá, máme satelity, vieme to vyhodnocovať z pohodlia kancelárie, tak je to byrokracia, ktorú už tí farmári nezvládajú, pretože ich a priori úlohou je byť v maštali, pri zvieratách a na poli. Druhou oblasťou sú zelené ciele, ktoré boli v podstate nám iba nadiktované, bez nejakej komunikácie predchádzajúcej s nami. Ako ich chceme dosiahnuť, používame menej pesticídov, súhlasíme s tým, ale aké sú alternatívy? Aby sme vôbec niečo vypestovali a aby zrazu chleba nestál troj, štvornásobok ceny, zároveň požadujeme od Európskej komisie, aby takéto strategické veci a ciele boli následne vlastne nejakým spôsobom analyzované, čo to spraví s európskou politikou. Pretože pokiaľ náš poľnohospodár bude vyrábať drahšie alebo nedokáže vyrobiť daný produkt, donesieme ho z tretích krajín, tak samozrejme likvidujeme naše národné vlastné hospodárstvo a poľnohospodárstvo. No a samozrejme s tým súvisí aj aj tá tretia oblasť, kde momentálne v Poľsku asi je kvôli tomu najhorúcejšie, a to je dovoz komodít z Ukrajiny, kde požadujeme, aby sa to vrátilo na tú úroveň pred liberalizáciou. To znamená, aby boli zavedené kvóty, aby boli zavedené clá. Nemáme problém s tým, aby výťažky z týchto ciel išli na podporu poľnohospodárstva na Ukrajine, ale nemôže sem prúdiť nekontrolovateľné množstvo produktov, či už je to pšenica, kukurica, cukor jediná za cenu, ktorú naši poľnohospodári alebo európski poľnohospodári nedokážu vyprodukovať za podobnú alebo nižšiu cenu.“

Moderátor

„Pán Gajdoš, vaša komora ohlásila protest. Už ste to spomínali, voči spoločnej agrárnej politike Európskej únie na štvrtok. Kto sa doňho zapojí, v ktorých mestách a na ktorých miestach sa budú odohrávať teda protesty pod vašou taktovkou?“

A. Gajdoš

„Toto je jeden z ďalších dôvodov, prečo sme sa nemohli pripojiť k dnešným protestom. Pretože tie naše protesty budú v troška väčšom rozsahu a na to treba aj viacej roboty, príprav, povolenia, oznamovacej povinnosti voči dopravnému inšpektorátu, obciam a podobne. Predbežne to vyzerá u nás v číslach asi tak, že zapojených bude okolo dvetisíc dvesto strojov mechanizácie. Účastníkov by malo byť cez štyritisíc. Čo sa týka tých lokalít, kde sa uskutočnia tie protesty, momentálne to bude na tridsiatich siedmich lokalitách v rámci celého Slovenska. Veľmi citelná bude aj Bratislava, kde pokiaľ sa vám v určitých častiach Bratislavy po palisáde napríklad bude pohybovať kolóna traktorov v rýchlosti 20 km, tak to pravdepodobne spôsobí aj nejaké komplikácie v doprave. Ale naschvál sme ten protest dali až o deviatej hodine, aby ľudia stihli prísť do práce, deti do škôl a vopred sa ospravedlňujeme verejnosti za komplikácie, ktoré spôsobíme, ale bohužiaľ to k tomu protestu patrí a ešte z pohľadu možno francúzskych alebo nemeckých kolegov budeme veľmi umiernení. Väčší protest chystáme aj na hranici s Českou republikou na priechode Hodonín, Holíč, kde by sme sa mali stretnúť aj s kolegami z Česka, kde by mali prísť aj maďarskí kolegovia nás podporiť, ďalší protest na hranici bude v okolí Zakopaného, kde sa stretne s kolegami z Poľska. No a viem, že poľnohospodári z východného Slovenska plánujú aj blokovať na krátky čas prechod s Ukrajinou. Takže tých ohnísk, ak to tak môžeme nazvať, bude pomerne na Slovensku dosť a viacej a našou jediným naším jediným cieľom je upozorniť verejnosť na nás. Sme tu, kto sme, čo sme, čo požadujeme. Aby aj oni chápali a pochopili, že skutočne máme momentálne veľmi ťažkú situáciu, čo sa týka tých európskych politik a nevidíme v nej východisko, iné von, ako len formou protestu upozorniť na to, čo nás trápi a kde by sme očakávali nejaké ústupky.“

Moderátor

„Na ako dlho sú štvrtkové protesty plánované, keď hovoríte, že napríklad v Bratislave sa začnú od deviatej hodiny?“

A. Gajdoš

„Je to individuálne. V Bratislave začne od deviatej, ale v podstate ten pohyb strojov sa začne od deviatej, čiže pokiaľ prideme na nejaké Palisády, tak bude možno okolo 10, 11 hodín. Napríklad na hraničnom priechode začíname až kvôli logistike okolo 10,30. Že je to je to individuálne a plus mínus na väčšine Slovenska sa začína aj okolo deviatej. Plánované sú samozrejme do nejakej druhej, tretej poobede, pokiaľ sa zase stroje dostanú naspäť. No a pokiaľ, či sú to jediné protesty, tak momentálne áno, pretože my budeme mať aj napríklad z hraničného priechodu s Čechmi živý vstup do Bruselu. Pretože v týchto dňoch zasadá aj Copa-Cogeca ako najväčšia organizácia zastrešujúca všetkých poľnohospodárov v rámci Európskej únie, kde sa pripravuje ďalší koordinovaný postup protestov, či už v jednotlivých členských krajinách alebo v Bruseli. Takže my im poskytneme aj pohľad, čo sa deje u nás na Slovensku na hraničnom priechode. To znamená, budú mať možnosť vidieť aj českých poľnohospodárov na strojoch, aj maďarských, ktorí prídu. No a tam sa potom ďalej na tom prezídiu a následne aj telefonicky a mailom sa bude dohadovať ďalšia činnosť, ďalší postup. Vidíme dnes, že Európska komisia určité ústupky urobila, ale viac-menej ich pokladáme len za kozmetické ústupky. My chceme ústupky, ktoré reálne pocítíme pri našom podnikaní.“

Moderátor

„Hovorí Andrej Gajdoš, výkonný podpredseda SPPK. Ďakujeme za rozhovor. Dovidenia.“

A. Gajdoš

„Ďakujem za pozvanie. Dovidenia. Prijemný deň.“

Moderátor

„Časť nespokojných farmárov vyrazila na protest aj v susednom Česku. S traktormi sa vydali blokovať ulice Prahy. Pražský magistrát vyzval ľudí, aby dnes do mesta necestovali a pracovali z domu. Čo je cieľom protestujúcich a ako to v českej metropole vyzerá, nám priblížila naša spravodajkyňa v Prahe Katarína Vítková.“

K. Vítková - spravodajkyňa

„Zo šiestich smerov prichádzalo zhruba 500 traktorov. Možno ich vidíte, aj okolo mňa sú zoradení jeden za druhým. Zhruba práve tých 500 traktorov na hlavnej dopravnej tepne, ktorá pretína pražskú metropolu pod Národným múzeom. Ich kroky, alebo skôr teda automobily alebo stroje, sú namierené a aj doputovali až priamo k budove ministerstva pôdohospodárstva, kde medzi desiatou a jedenástou, teda v týchto minútach, odovzdávajú list so svojimi požiadavkami ministrovi pôdohospodárstva Markovi Výbornému. Oni sa, on sa už niekoľkokrát aj vydal pred budovou ministerstva. Dovoľ sa tam mnohých výkrikov, napríklad aby podal demisiu a to, že je vlastizradcom. Tým farmárom, ktorí sú v týchto automobiloch, keď sme s nimi hovorili, prekáža, samozrejme to, čo aj slovenským, to znamená prehnaná byrokracia. To, že napríklad česká vláda v rámci konsolidačného balíčku pristúpila k zvýšeniu dani z nehnuteľnosti, im zdražili dane za pozemky. Prekáža im aj to, že sa zmenili dohody na pracovnej činnosti, ktoré upravil Občiansky zákonník a znemožnil to prácu v poľnohospodárstve. Skomplikovalo im to tú situáciu a samozrejme toto, čo ich páli najviac, je vlastne Greendeal, zelený údel, ktorý ešte vláda Andreja Babiša podpísala na Európskej rade a schválila za Českú republiku. Oni by radi v tom liste práve požiadali ministra, aby súčasná vláda odstúpila od Greendealu, čo samozrejme minister uviedol, že nie je možné. A vtedy sa práve dočkal tých rôznych výkrikov. Títo farmári sa vydajú ešte na protest na Malostranské námestie, minú aj Úrad vlády. Budú protestovať na Malostranskom námestí krátko popoludní a niektorí z organizátorov sa cítia byť aj zneužití niektorými politickými skupinami. Podľa nich došlo k nedorozumeniam, že sa k tejto akcii pripojilo aj mnoho ľudí, ktorí vládu kritizuje už tradične na protivládnych protestoch a oni sa snažia od nich distancovať. Ale to, že majú reálne ťažký život na poliach, to je fakt a mnohí z nich nám to povedali aj na kameru. Agrárna komora aj poľnohospodársky zväz sú nepolitické organizácie. Oni vnímajú, že tento protest je politicky motivovaný práve niektorými skupinami, ktoré sa snažia zviditeľniť, a preto sa distancujú od tohoto dnešného protestu. Oni sami, podobne ako aj slovenskí farmári, vyrazia do ulíc, alebo skôr na hranice Českej republiky vo štvrtok. Od toho konkrétneho pondelňajšieho protestu sa ale distancujú, pretože oni s vládou tieto organizácie rokujú už niekoľko týždňov o tom, aby sa zmiernili dopady strategického plánu, ktorý by mala prijať vláda. Zdá sa, že nejaké dlhšie riešenia sú už na stole. Napríklad možno uvažuje minister pôdohospodárstva, ako aj naznačil pred budovou asi pred hodinou, že sa zrejme zmierni tá daň z dotácií, ktorá, ako aj sám podotkol, je danená. Tie dotácie sú zdanené iba v dvoch krajinách európskej únie, a to na Slovensku a v Českej republike takže oni čakajú, že nejaké rozhodnutie padne do konca februára. Dovtedy ale do ulíc oni sami vyraziť neplánujú. Minimálne nie proti vláde. To, čo sa odohrá na hraniciach, bude nejaký vzdialený protest v rámci celej Európskej únie práve kvôli dopadom Greendealu zeleného údela, ktorý na poľnohospodárstvo a hlavne na tých stredných poľnohospodárov veľmi tvrdo dopadol.“ (ilustračné zábery na stojacu kolónu poľnohospodárskych strojov pod Múzeom na hlavnom úseku pretínajúcom Prahu, ilustračné zábery z protestného mítingu za účasti ministra pôdohospodárstva)

Ďalšie príspevky

Hlavné pojednávanie s N. Bödörom v kauze valčky, Ministri zahraničných vecí členských štátov Európskej únie schválili začiatok námornej misie v Červenom mori, Ruské jednotky v Avdijivke ovládli aj areál miestnej fabriky, Ruské jednotky pokračujú v útokoch aj na ľavom brehu rieky Dneper v Chersonskej oblasti, odkiaľ sa snažia vytlačiť ukrajinských vojakov. Ukrajinská prokuratúra vyšetroje smrť ôsmich vojnových zajatcov, ktorých údajne zastrelili ruskí vojaci. Súbežne s ratifikáciou členstva Švédska v NATO v maďarskom parlamente by sa mohla zrodiť rozsiahla Maďarsko-Švédska dohoda o zbrojárskej spolupráci.

Použitie ilustračných záberov - sumár

(V úvodnom vstupe moderátora vysielateľ použil zábery presúvajúcich sa poľnohospodárskych mechanizmov bez bližšieho určenia miesta ich pohybu. Počas výpovede farmára J. Jelena išlo o ilustračné zábery na kombajny a traktory počas žatvy. Pri vstupe B. Šišolákovej bol snímaný aktuálny záber na Slovenský pozemkový fond na Búdkovej ulici, kde sa uskutočnil rozhovor, vysielateľ použil aj zábery na odstavené traktory zo záchytného parkoviska OBI v Lamači. Počas rozhovoru s farmárom D. Miterom zo Zvolena boli v zábere zaparkované traktory a poľnohospodárske mechanizmy zaparkované pod Zvolenským zámkom. Počas rozhovoru s A. Gajdošom, výkonným podpredsedom

SPPK, boli tiež v zábere nasnímané odstavené traktory na záchytnom parkovisku OBI v Lamači a počas priblíženia protestnej akcie farmárov v Prahe spravodajkyňou K. Vítkovou zasa ilustračné zábery na stojacu kolónu poľnohospodárskych strojov pod Múzeom na hlavnom cestnom úseku pretínajúcom Prahu a ilustračné zábery z protestného mítingu za účasti ministra pôdohospodárstva).

V prípade telefonického rozhovoru J. Obrancovej informujúcej o proteste v Leviciach, kde nebol prítomný televízny štáb, boli v záberoch kamery nasnímané ilustračné snímky poľnohospodárskych mechanizmov bez bližšieho určenia miesta ich pohybu, zábery na poľnohospodárske mechanizmy zhromaždené v Bratislave pod Starým mostom, kolóna mechanizmov smerujúca cez Staromestskú ulicu smerom k Mostu SNP v Bratislave, záber na Most SNP a po ňom prechádzajúcu kolónu, zábery na mechanizmy bez bližšieho určenia miesta ich pohybu, zábery na traktor počas orby, zábery postupujúcej kolóny traktoristov bez bližšieho určenia miesta jej pohybu – pozri Prepis).

NAŽIVO • TELEFONUJE

JANA OBRANCOVÁ
 REDAKTORKA RTVS

AKTUÁLNE:24

SHMŮ: V OKRESOCH MICHALOVCE A TREBIŠOV PLATIA VÝSTRAHY 2. STUPŇA PRED POVODŇAMI. | 11:07

NAŽIVO • TELEFONUJE

JANA OBRANCOVÁ
 REDAKTORKA RTVS

AKTUÁLNE:24

NA ŠTS V PEZINKU OTVORILI HLAVNÉ POJEDNÁVANIE S N. BÖDÖROM V KAUZE VALČEKY. | 11:08

NAŽIVO • TELEFONUJE

JANA OBRANCOVÁ
 REDAKTORKA RTVS
 AKTUÁLNE:24

POLÍCIA AVIZUJE PRE PROTESTY FARMÁROV MOŽNÉ DOPRAVNÉ OBMEDZENIA. | 11:08

NAŽIVO • TELEFONUJE

JANA OBRANCOVÁ
 REDAKTORKA RTVS
 AKTUÁLNE:24

POLÍCIA AVIZUJE PRE PROTESTY FARMÁROV MOŽNÉ DOPRAVNÉ OBMEDZENIA. | 11:08

:24

NAŽIVO • TELEFONUJE

JANA OBRANCOVÁ
REDAKTORKA RTVS
AKTUÁLNE:24

ŽIAKOM NA STREDNOM SLOVENSKU SA ZAČALI TÝŽDENNÉ JARNÉ PRÁZDNINY. | 11:08

08:24 29:35

PRÁZDNINY: 12 €

NAŽIVO • TELEFONUJE

JANA OBRANCOVÁ
REDAKTORKA RTVS
AKTUÁLNE:24

ŽIAKOM NA STREDNOM SLOVENSKU SA ZAČALI TÝŽDENNÉ JARNÉ PRÁZDNINY. | 11:08

08:24 29:35